

ному соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їх розвитку.

Таким чином статистичні дані та міжнародна інвестиційна позиція України свідчать, що Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство.

Список використаних джерел:

1. Волошин І. В. Методика оцінки інновацій / І. В. Волошин // Облік і фінанси АПК. – 2009. – № 4. – С. 102-106.
2. Крупка Я. Д. Облік інвестицій. [Монографія] / Я. Д. Крупка. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 302 с.
3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Статистичний збірник. – К. : Державний комітет статистики України, 2010. – 347 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні – Закон України (з наступними змінами і доповн.) від 16 липня 1999 р. №996-XIV
5. Про інвестиційну діяльність – Закон України (із змінами) від 18.09.1991р. №1560-XII.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>.

Науковий керівник: к.е.н., професор Мех Ярослав Васильович

*Федорів Ольга,
студентка групи РКзм – 51*

МЕТОДИ ОЦІНКИ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПРИ ЇХ СПИСАННІ У ВИРОБНИЦТВО В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Фізичний рух матеріальних ресурсів передбачає їх списання на виробництво відповідно до черговості надходження на підприємство. Але, оскільки, вибуття матеріальних ресурсів не завжди співпадає з їх фізичним рухом, то більш важливою є інформація про рух вартості.

Розглянемо методи оцінки, які використовуються при списанні матеріальних ресурсів у виробництво у системі управлінського обліку.

Оцінка за ідентифікованою собівартістю. Кожна одиниця запасів оцінюється за фактичною собівартістю її придбання. Даний метод застосовується тоді, коли необхідно чітко ідентифікувати і забезпечити фізич-

ний і вартісний рух матеріальних ресурсів з моменту їх придбання і до моменту списання на витрати виробництва.

Головною перевагою методу ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів є його точність, тому що це єдиний метод, при якому вартісний рух виробничих запасів повністю відповідає їх фізичному руху. Але через велику трудомісткість, пов'язану з необхідністю ідентифікації усіх придбаних та списаних матеріальних ресурсів, даний метод оцінки використовується тоді, коли продукція (часто – дорога) виробляється невеликими партіями або якщо виконуються спецзамовлення. Метод ідентифікованої собівартості неможливо застосовувати у крупносерійному виробництві. Крім того, даний метод завжди залишає простір для маніпулювання цифрами, оскільки із декількох однакових одиниць списаних запасів можна вибрати ті, вартість яких найбільше відповідає цілям поліпшення фінансового стану підприємства.

Оцінка за середньозваженою собівартістю. Виходять з припущення, що всі матеріали перемішуються у випадковому порядку і при списанні беруться навмання із загального запасу. Середня собівартості запасів визначається як середня арифметична за певну кількість періодів, якщо поставки були розподілені у часі приблизно рівномірно. У системі постійного списання середньозважена ціна уточнюється за фактом надходження кожної нової партії запасів.

Перевагою методу середньозваженої собівартості є своєрідне вирівнювання показника собівартості виробленої продукції при частих змінах закупівельних цін.

Метод FIFO (метод оцінки запасів за собівартістю перших за часом закупівель). На виробництво спочатку списуються запаси в кількості першої партії і за ціною першої партії, потім списуються матеріали в кількості другої партії і за ціною другої партії і так далі, поки не буде списана загальна кількість витрачених за місяць матеріалів. Метод FIFO ґрунтується на припущенні, що виробничі запаси відпускаються на виробництво у тому ж порядку, в якому вони надійшли на підприємство.

Недоліком застосування методу FIFO є вплив зовнішніх чинників економічного життя держави на показник валового прибутку підприємства. В умовах постійно зростаючих цін показник валового прибутку буде найвищим. Якщо ще врахувати, що в умовах загального зростання цін кожне підприємство прагне підвищити ціну на свою продукцію, то показник валового прибутку буде невинувато завищеним. Відповідно, в умовах постійного зниження цін спостерігається зворотний процес: показник валового прибутку буде невинувато заниженим.

Разом з тим, слід зазначити, що оскільки матеріальні ресурси, придбані в умовах постійно зростаючих цін, списуються на виробництво за

найменшими цінами, то матеріали в залишку будуть оцінені за вартістю, наближеною до ринкової.

В американській і західноєвропейській бухгалтерії метод FIFO використовується лише там, де протягом звітного періоду не ведуть облік руху запасів, а собівартість реалізованих товарів визначають за допомогою інвентаризації. Застосування методу FIFO автоматично передбачає дооцінку залишку запасів до їх поточної вартості в період інфляції і відповідне зниження ціни в період дефляції.

З метою забезпечення керівництва необхідною інформацією при прийнятті рішень, в системі управлінського обліку, на нашу думку, доцільно використовувати метод LIFO (призупинений у 2004 р. до використання у фінансовому обліку).

Метод LIFO (метод оцінки запасів за собівартістю останніх за часом закупівель). На виробництво спочатку списуються запаси в кількості останньої партії і за ціною останньої партії, потім списуються матеріали в кількості передостанньої партії і за ціною передостанньої партії і так далі, поки не буде списано загальну кількість витрачених за місяць запасів.

Метод LIFO за будь-яких коливань цін передбачає, що собівартість реалізованих товарів формуватимуть витрати, що відповідають рівню цін на момент продажу. Відповідно, цей метод порівняно з іншими методами оцінки забезпечить менший валовий прибуток у період інфляції і більший - у період дефляції. Таким чином, згладжується вплив чинників піднесення і спаду в економіці держави на фінансовий результат кожного окремого підприємства [2].

Використання методу LIFO при оцінці виробничих запасів дає можливість збільшити витрати на виробництво, підвищити ціну на готову продукцію і через виручку від реалізації швидше компенсувати повернення оборотних коштів, що знецінилися при інфляції [1, С. 255].

Вважаємо, що використання лише зазначених методів оцінки вибуття матеріальних ресурсів у системі управлінського обліку не в повній мірі забезпечує керівництво підприємства необхідною інформацією для оптимізації ціноутворення.

У системі управлінського обліку для оцінки виробничих запасів використовують *ціну заміщення*. Виходять з припущення, що кожен відпуск матеріальних ресурсів зі складу призводить до їх заміщення, тобто використання не минулих цін, а передбачуваних у майбутньому. Тому майбутні витрати на матеріальні ресурси прийнято називати заміщенням, а ціну їх відпуску у виробництво - ціною заміщення. Ціну заміщення розраховують, виходячи з інформації постачальника або преси, місця розташування постачальника та інших факторів, що впливають на величину цих витрат.

При визначенні мінімально допустимих цін на продукцію слід виходити з її маржинальної собівартості, яка може бути розрахована із ураху-

ванням як найдорожчих, так і найдешевших спожитих матеріалів, або з відновлюваної вартості матеріалів за умови, що вона може бути навіть меншою за найменшу вартість наявних на підприємстві матеріалів.

Досить ефективно вищезазначене можна реалізувати тоді, коли одні і ті ж виробничі запаси використовуються підприємством для виробництва декількох видів продукції з різними потенційними можливостями реалізації на ринку. Якщо один вид продукції забезпечує значні грошові надходження, то собівартість іншої продукції, виготовленої із тієї ж сировини, можна визначити шляхом включення до її складу лише дешевих запасів, що дасть можливість мінімізувати ціну її реалізації і зберегти конкурентоздатність підприємства на ринку [2].

Тому в системі управлінського обліку доцільно додатково використовувати ще два методи оцінки вибуття виробничих запасів:

- найменшої собівартості запасів *СНІFO*;
- найбільшої собівартості запасів *ЕІFO*

Оцінка вибуття запасів за *методом СНІFO* базується на припущенні, що спочатку списуються найдешевші матеріальні ресурси, які першими відпускаються у виробництво. Даний метод ефективний при формуванні собівартості продукції, на яку існує жорстка конкуренція на ринку, або коли потрібно визначити мінімально допустиму ціну її реалізації.

Таким чином, метод *СНІFO* дає можливість мінімізувати вартість використаних виробничих запасів у собівартості окремих видів продукції за рахунок віднесення виробничих запасів із більшою купівельною ціною на собівартість продукції з більш вигідним становищем щодо реалізації на ринку.

Оцінка вибуття запасів за *методом ЕІFO* базується на припущенні, що спочатку вибувають найдорожчі запаси, які першими відпускаються у виробництво.

Поряд із перевагами дані методи оцінки вибуття виробничих запасів мають й недоліки, пов'язані, зокрема, з їх трудомісткістю, відсутністю досконалої конкуренції на вітчизняних ринках.

Отже, в умовах динамічних змін економічної ситуації на ринку, необхідно враховувати позитивні і негативні наслідки використання кожного конкретного методу оцінки вибуття матеріальних ресурсів, що є важливим показником обґрунтування собівартості продукції та розрахунку виробничих витрат [3].

Список використаних джерел:

1. Бухгалтерский учёт / Ю.А. Бабаев, И.П. Комиссарова, В.А. Бородин; под ред. Бабаева Ю.А. – М.: Велби, Проспект, 2005. - 392 с.
2. Методичні рекомендації по вдосконаленню методів оцінки вибуття виробничих запасів в системі прийняття управлінських рішень в сіль-

ськогосподарських підприємствах [Електронний ресурс] // Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» УААН. – Режим доступу: magazine.faaf.org.ua/content/view/636/37/

3. Павленова К.О. Аналіз методів оцінки списання виробничих запасів та їх покращення [Електронний ресурс] / К.О. Павленова. – Режим доступу: www.rusnauka.com/21_DNIS.../49342.doc.htm -

Науковий керівник: к.е.н., доцент Михайлишин Надія Петрівна

Федуник Віталій,
студент групи РКзм – 51

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА: МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА

В країнах ринкової економіки системи заробітної плати, що використовуються на підприємствах, розглядаються як ноу-хау і не розголошуються.

Як економічна категорія розвиненого товарного виробництва розрахунків з персоналом з оплати праці в Росії відбиває досить складні й багатопланові зв'язки, що складаються в суспільстві з приводу трудового внеску працівника. У ній відбиваються відносини виробництва й розподілу, взаємодія різних носіїв економічних інтересів (суспільства в цілому, складових його соціальних груп, і насамперед роботодавців і працівників), ступінь розвитку продуктивних сил і зрілості виробничих відносин і багато інших аспектів життя суспільства. Серед них формування й ступінь задоволення потреб працівників, диференціація їхніх доходів, розвиток адекватного рівню економіки способу життя, забезпечення умов для розвитку особистості й ін. [1, с. 36] Розрахунки з підзвітними особами здійснюються на основі письмової заяви працівника із візою керівника підприємства. Порядок видачі підзвітних сум регламентовано правилами ведення касових операцій. Щорічна оплачувана відпустка в Росії складає 28 календарних днів.

Розрахунки з персоналом з оплати праці у Німеччині пов'язана з тим, що поряд із установленням величини доходів важливим є питання винагороди за результативність праці. При цьому система заробітної плати, як результат пошуку справедливих критеріїв, піддається постійній зміні. Це відноситься до сучасних форм заробітної плати як у зв'язку зі змінами в установках із співробітників, так і появою нових технологій у сфері виробництва й сфері керування [1, с. 44].